Lietas arhīva Nr. C-04659-24/98
ECLI:LV:RPT:2024:0105.C771423423.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2024.gada 5.janvārī

Rīgas pilsētas tiesas tiesnese M.Šalta rakstveida procesā izskatīja civillietu AAS "/nosaukums A/" vienkāršotās procedūras prasībā pret SIA "/nosaukums B/" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 31.augustā AAS "/nosaukums A/" (turpmāk arī prasītāja) iesniedza tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret SIA "/nosaukums B/" (turpmāk arī atbildētājs) par naudas piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums, saskaņā ar kuru apdrošināts dzīvoklis Nr.82, /adrese/. Polises darbības termiņš noteikts no 2023.gada 31.marta līdz 2024.gada 30.martam.

Polises darbības laikā tika appludināts dzīvoklis Nr.82, par ko dzīvojamās mājas pārvaldnieks- SIA "/nosaukums B/" sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka applūšanas cēlonis ir ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas bojājumi (karstā ūdens stāvvada bojājums).

Eksperts izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgo tāmi un aprēķināja būvizdevumus 1326,63 *euro*, atskaitīja pašrisku 70 *euro* un izmaksāja cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 1256,63 *euro*.

[1.1] Saskaņā ar Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.-6.pantu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja zaudējumus 1256,63 *euro* par gadījumu /adrese/. Tāpat prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja tiesas izdevumus un lūdz noteikt tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei.

[2] 2023.gada 27.septembrī tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros saskaņā ar Civillikuma 93., 1773., 1775., 1776.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5., 9., 10.pantu norādīts, ka prasība netiek atzīta.

Atbildētājs norāda, ka dzīvokļa /adrese/, saliešanas notika no lietus ūdens kanalizācijas stāvvada.

Atbildētājs norāda, ka iesniedzis dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumu 2013.gadam, kurā norādīts, ka ūdensvada (auksta un karsta) un kanalizācijas sistēmas ekspluatācijas termiņš ir beidzies. Atbildētājs izteicis dzīvokļu īpašniekiem priekšlikumu līdz 2012.gada 3.decembrim pieņemt lēmumu par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju nomaiņu, kā arī brīdināja, ka gadījumā, ja lēmums netiks pieņemts, pārvaldnieks neuzņemas atbildību par sekām, kas var iestāties.

[2.1] Tāpat atbildētājs norāda, ka nav iespējams pārbaudīt tāmē norādītā aprēķina pamatotību un pareizību, jo nav iespējams identificēt kuras dzīvoklī esošās telpas un kādā platībā tika sabojātas.

[3] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa nosaka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā. Datums, kad saīsinātais spriedums ir pieejams tiešsaistes sistēmā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

2023.gada 5.decembrī lietas dalībniekiem paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā, nosūtot paziņojumus uz pušu norādītajām e-pasta adresēm.

[3.1] 2024.gada 8.janvārī tiesā saņemts prasītāja iesniegums par pilna sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[4] Pārbaudot rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība nav pamatota un ir noraidāma.

[5] Lietā nav strīda, ka atbildētājs ir dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotājs.

Starp prasītāju un dzīvokļa Nr. 82, /adrese/, īpašnieku tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta īpašuma apdrošināšanas polise.

Lietā nav strīda, ka polises darbības laikā, dzīvoklis Nr.82 tika appludināts, par ko atbildētājs sastādīja aktu, kurā tika konstatēts, ka applūšanas cēlonis ir karstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī Nr.82.

Tāpat atlīdzības pieteikumā dzīvokļa īpašnieks norādījis, ka plīsusi stāvvada truba, visticamāk karstā ūdens truba.

Lietas materiālos atrodas eksperta /pers. B/ sastādītā tāme par dzīvoklī nepieciešamajiem remontdarbiem un to apjomu. Tiešās izmaksas aprēķinātas 1326,63 *euro*. Apdrošinātājs atskaitīja pašrisku 70 *euro* un izmaksāja cietušā dzīvokļa īpašniekam apdrošināšanas atlīdzību 1256,63 *euro*.

[6] Prasītājs norāda, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs kā pārvaldnieks ir atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli.

[6.1] Saskaņā ar Civillikuma 1635.pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Civillikuma 1770.pants noteic, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums, bet Civillikuma 1775.pants paredz, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Atbilstoši Civillikuma 1779.pantam, katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama

darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2008. gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr. SKC–143).

Iztrūkstot kādam no minētajiem pamatiem, zaudējumu atlīdzības pienākums neiestājas.

No minētā izriet, ka, lai noteiktu atbildētāja pienākumu atlīdzināt zaudējumus, jākonstatē atbildētājas vainojama rīcība (darbība vai bezdarbība), kas ir cēloniskā sakarā ar nodarītajiem zaudējumiem.

[6.2] Par appludināšanas faktu dzīvojamas mājas apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2023.gada 21.aprīlī sastādīja aktu Nr. 1-8/13300, kurā tika konstatēts, ka Dzīvokļa saliešanas cēlonis ir karstā ūdens stāvvada bojājums dzīvoklī.

Tiesa atzīst, ka stāvvada bojājums pats par sevi nepierāda atbildētāja vainojamu rīcību (darbību vai bezdarbību), kā arī cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un neatļauto darbību, t.i., ka stāvvada bojājums ir cēloniskā sakarā ar atbildētāja vainojamu rīcību (darbību vai bezdarbību), nenodrošinot pienācīgu apsaimniekošanu, kā rezultātā applūdis dzīvoklis.

Ministru Kabineta noteikumu Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu" 3. un 3^1 punkts paredz, ka dzīvojamās mājas, tās konstrukciju, kā arī tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā apskatē [..]. Dzīvojamās mājas konstrukcijas, koplietošanas iekārtas un inženiertīklu daļas, kas atrodas dzīvojamo un nedzīvojamo telpu grupās, vizuāli apskata reizi gadā izlases kārtībā, ja dzīvojamās mājas īpašnieks nodrošinājis šādu iespēju [..].

No atbildētāja 2022.gada 2.jūnija un 2023.gada 9.maija Aktiem par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu izriet, ka karstā ūdens apgādes sistēma ir apmierinošā stāvoklī. Stāvvadu ekspluatācijas termiņš ir beidzies, nomaiņas piedāvājums iekļauts 2025.gada piedāvājumā.

Ievērojot minēto, atbildētājs atbilstoši noteikumiem ir veicis karstā ūdens apgādes sistēmas vizuālo apskati.

[6.3] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 5.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas nodrošināšana (tajā skaitā ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu saistītu lēmumu pieņemšana, darījumu slēgšana) ir dzīvojamās mājas īpašnieka pienākums.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14.panta pirmo daļu, pārvaldniekam uzdotā pārvaldīšanas uzdevuma apjomu, tā izpildes noteikumus un kārtību nosaka pārvaldīšanas līgums. Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktam atbildētājam kā dzīvojamās mājas pārvaldniekam jānodrošina dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošana, tehniskā apkope un kārtējais remonts.

Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumu Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 5.punktu obligātos izdevumus par dzīvojamās mājas remontu, kā arī maksājumu par turpmākajos periodos obligāto pārvaldīšanas darbību ietvaros veicamajiem dzīvojamās mājas remonta darbiem tāmē ietver, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti dzīvojamās mājas bojājumi.

[6.4] Lietas materiālos atrodas 2013.gada Dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojums, kuros ietverta informācija par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju (tai skaitā ūdensvada (aukstā un karstā)) ekspluatācijas termiņa beigām.

2022.gada 2.jūnija un 2023.gada 9.maija aktos par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu izriet, ka karstā ūdens apgādes sistēmai nav konstatēti defekti, proti, to stāvoklis vērtēts kā apmierinošs.

Līdz ar to, atzīstams, ka atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks ir ievērojis likumā noteiktās prasības, veicis dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu, informējis dzīvokļu īpašniekus par komunikāciju ekspluatācijas termiņu.

Pārvaldniekam nav pienākums veikt ārkārtas remontdarbus vai piestādīt izdevumus par remontdarbiem tikai uz tā pamata, ka ir beidzies ekspluatācijas termiņš, ja apskatē bojājumi nav konstatēti. Savu pienākumu informēt dzīvokļu īpašniekus par konstruktīvo elementu un inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņa beigām atbildētājs ir veicis, tāpat izteicis aicinājumu pieņemt lēmumu par to nomaiņu.

[7] Ņemot vērā minēto, tiesa secina, ka lietā neatrodas pierādījumi cēloniskajam sakaram starp nodarītajiem zaudējumiem un neatļauto darbību/bezdarbību tieši no atbildētāja puses.

Viens no Civilprocesa likuma pamatprincipiem ir dispozitivitātes princips, proti, puse pati izvēlas, vai vērsties tiesā, pati noteic sava prasījuma apmēru, pati izvēlas izmantojamos procesuālos līdzekļus, pierādījumus savu iebildumu pamatošanai un pretējās puses prasījumu atspēkošanai.

Prasītājai, ceļot tiesā prasību, jāapsver savā rīcībā esošie pierādījumi, kas iesniedzami tiesai, lai pamatotu prasību. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksa pati par sevi nepierāda personas, kas tiek vainota zaudējumu nodarīšanā, prettiesisko rīcību un cēloņsakarību starp zaudējumiem un personas rīcību. Apstākļos, kad atbildētājs prasību neatzīst, prasītājai ir pienākums pierādīt visu zaudējumu atlīdzināšanas priekšnoteikumu pastāvēšanu, kas konkrētajā gadījumā nav izdarīts.

[7.1] Tiesa atzīst par pierādītu, ka atbildētājs nav pieļāvis neattaisnojamu bezdarbību dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, kas būtu cēloņsakarībā ar dzīvokļa applūšanas rezultātā nodarītajiem zaudējumiem. Līdz ar to lietā nav konstatējama atbildētāja vainojamu rīcība (darbība vai bezdarbība) un cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

[8] Šādos apstākļos prasība ir noraidāma pilnībā, un secīgi, noraidot prasību, nepastāv pamats tiesas izdevumu atlīdzināšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 97., $250.^{25}$ panta pirmo daļu, $250.^{27}$ panta otro daļu panta, tiesa

nosprieda

noraidīt AAS "/nosaukums A/" vienkāršotās procedūras prasību pret SIA "/nosaukums B/" par naudas piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma $440.^2$ pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns spriedums sastādīts 2024.gada 5.februārī.

Tiesnese M.Šalta